

استفاده رایج از عمل سزارین:  
کیس خشونت علیه زنان  
در ایران



گزارش ویژه

دیماه ۱۳۹۴





سزارین یک جراحی نسبتاً بزرگ است که پزشکان در صورت وجود وضعیت غیر طبیعی و به منظور کاهش خطر برای مادر یا نوزادش در حین تولد به آن مبادرت می کنند. هرگونه مداخله در زایمان طبیعی از جمله از طریق سزارین که به طور عادی باید محدود به کیسه های معدود و ویژه باشد، از سوی برخی سازمانها و کارشناسان حقوق زنان یک اقدام خشونت آمیز علیه زنان و نوزادشان محسوب می شود.

بر اساس ماده ۳۹-ب، کنوانسیون شورای اروپا برای جلوگیری و مبارزه با خشونت علیه زنان و خشونت خانگی، طرفهای امضاکننده این کنوانسیون موظف هستند با وضع قوانین و اتخاذ اقدامات ضروری، انجام عمل جراحی بدون رضایت آگاهانه و درک پیشاپیش این روش از سوی زن به منظور یا با تاثیر پایان دادن به توان زایمان طبیعی را جرم محسوب کنند. به طور کلی ۹۰ درصد زایمانها در سطح جهان به شیوه طبیعی و ۱۰ درصد به شکل سزارین انجام می شود. سازمان بهداشت جهانی WHO، در سال ۱۹۸۵ اعلام کرد کشورهایی که از کمترین میزان مرگ و میر در حین تولد برخوردارند، همزمان میزان سزارین زیر ۱۰ درصد را دارند.

اما تحقیقات نشان می دهد که آمار استفاده از عمل سزارین در ایران نجومی است و مرگ و میر نوزادان در ایران معادل ۶ در ۱۰۰۰ تولد زنده (یعنی بین ۹ تا ۱۰ برابر) کشورهای پیشرفته است.

## آمار سزارین در ایران

ایران رتبه نخست را در آمار عمل سزارین در جهان دارد. در حالی که سازمان بهداشت جهانی، استاندارد عمل سزارین را ۱۰ تا ۱۵ درصد آمار کل زایمانها اعلام کرده است، رسانه های حکومتی در ایران واقعیت های دردناکی را منتشر کرده اند. «بررسی ها در ایران تحت حاکمیت آخوندها، حاکی از آن است که از سال ۱۳۶۰ تاکنون در یک مرکز دولتی، سزارین از ۱۴ درصد به ۷۸ درصد رسیده است، این در حالی است که در بیمارستان های خصوصی تقریباً ۱۰۰ درصد زایمانها سزارین است.» (سایت حکومتی باشگاه خبرنگاران جوان - ۲۳ مهر ۱۳۹۴)

شهبلا میرگلویات، عضو کمیسیون بهداشت مجلس آخوندی فاش ساخت: «در سال ۹۴ آمار سزارین به ۴۵ درصد رسیده. این در حالی است که در کشورهای اروپایی و حتی در حال توسعه این آمار ۱۵ درصد است.» (خبرگزاری حکومتی تسنیم روز ۳ دی ۱۳۹۴) محمدعلی همتی، معاون درمان سازمان تامین اجتماعی نیز آماری نزدیک به همین رقم را مورد تایید قرار داد و گفت: «در شش ماهه اول سال جاری، در ۶۰ بیمارستان، تعداد ۱۰۸ هزار و ۵۵۰ زایمان انجام شده است که ۴۳ درصد آنها به صورت سزارین بوده است.» (خبرگزاری حکومتی فارس ۸ آذر ۱۳۹۴)

رضا پایدار معاون دانشگاه علوم پزشکی به نوبه خود اعلام کرد که زایمان طبیعی در ایران ۵۰ تا ۶۰ درصد کاهش یافته است. (خبرگزاری حکومتی ایرنا - ۱۰ دی ۱۳۹۴)

وضعیت در شهرستانها هم بر همین منوال است. محمدرضا عبادیان معاون درمان دانشگاه علوم پزشکی همدان اعلام کرد: «در سال های گذشته ۵۰ درصد از زایمانها به صورت سزارین انجام می شد.» (خبرگزاری حکومتی فارس - ۳۰ آبان ۱۳۹۴)

فریبا امین زاده، عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان نیز میگوید: «سال گذشته در مرکز آموزشی درمانی نیک نفس رفسنجان بیش از ۵ هزار و ۵۰۰ زایمان انجام شد که از این تعداد ۴۷ درصد به روش سزارین و ۵۳ درصد به روش طبیعی بود.» (خبرگزاری حکومتی ایسنا - ۱۹ آبان ۱۳۹۴)

این اظهارات هرچند محدود و ناقص اما نشانه مشتکی از خروار و حاکی از تبدیل سزارین در ایران به یک شیوه رایج می باشد.

## چرا آمار سزارین در ایران بالا است

در ایران تحت حاکمیت آخوندها که جان و سلامت انسانها و بطور خاص زنان جایی در سیاستگذاری های دولت ندارد، تولد کودکان نیز به فرصتی برای آزار رساندن به زنان از یک سو و سودجویی مقامات رژیم از سوی دیگر تبدیل شده است.



رشد نجومی عمل سزارین در ایران علت های مختلفی دارد که البته ریشه تمامی آنها در فساد ارگانهای ذیربط حکومتی است که حیات خود را مدیون غارت و چپاول عامه مردم هستند.

بعضی متخصصین وابسته به حکومت علت رواج سزارین را به ترس مادران از درد زایمان ربط می

دهند که خود نوعی اعتراف ضمنی به کمبود امکانات، نارسایی بیمه و روش نادرست زایمان طبیعی در ایران تحت حاکمیت ملامها است.

سایت حکومتی پزشک می نویسد: «مهم ترین علت روی آوردن زنان باردار به سزارین، عدم استفاده از روش های بی درد زایمان و همچنین برخورد بد با زنان باردار است. متأسفانه در بیمارستان با مادران باردار رابطه خوبی برقرار نمی شود و زنان باردار ممکن است ساعتها درد را تحمل کنند. در حالی که مادر طی عمل سزارین بیهوش است و دردی حس نمی کند.»

«بهترین و متداول ترین روش برای زایمان بدون درد استفاده از روش های بی حسی موضعی یا اپیدورال است . ... قاعدتا بیمه باید هزینه اپیدورال را بپردازد، اما متأسفانه در ایران بیمه های انگشت شماری این هزینه را متقبل می شوند لذا بسیاری از کسانی که می خواهند زایمان طبیعی داشته باشند قادر به پرداخت هزینه اپیدورال نیستند.»

(سایت حکومتی دلگرم - ۲۶ اردیبهشت ۱۳۹۲)

دیر هیئت ممتحنه برد بیهوشی، سید سجاد رضوی، به زاویه دیگری از نارسایی سیستم درمانی در ایران اشاره کرد و گفت: «زایمان بدون درد متکی به دانش و مهارت متخصصان بیهوشی است. در این زمینه ضعف وجود دارد و عمده مشکل ما در این حوزه نبود

تجهیزات و فناوری های نوین است.» (سایت وزارت بهداشت ایران سلامت نیوز - ۱۰ شهریور ۱۳۹۴)

آرامش مادر به میزان زیادی به آرامش ماماها و کادر درمانی مشروط است. متأسفانه در ایران تحت حاکمیت آخوندها، ماماها هم مانند بسیاری دیگر از اقشار جامعه، بخاطر محروم بودن از حقوق اولیه خودشان و انبوه مشکلات شغلی و معیشتی، آرامش و ظرفیت کافی برای رسیدگی و رفتار صحیح با مادران را ندارند. در بیمارستانهای ایران آنها در قبال مراقبت همزمان از ۷ یا ۸ مادر باردار و ۲ یا ۳ زایمان، تنها ۱۰ تا ۱۵ درصد تعرفه زایمان را از بیمه دریافت می کنند.

ناهید خداکرمی، رئیس انجمن علمی مامایی ایران اظهارداشت: «در طرح تحول سلامت تعرفه زایمان برای ماما و پزشک یکسان دیده شده است اما در زمان پرداخت دستمزدها، تعرفه ماماها بسیار ناچیز می شود.»

وی همچنین در رابطه با عدم تناسب فارغ التحصیلان بیکار با نیاز زایشگاه‌ها به ماماها، گفت: «در خوشبینانه‌ترین حالت ۱۰ تا ۱۵ هزار مامای بیکار داریم این در حالی است که زایشگاه‌های ما حدود ۹ هزار ماما کمبود دارند.» (سایت وزارت بهداشت ایران سلامت نیوز - ۱۵ اردیبهشت ۱۳۹۴)

علیرضا زالی رییس سازمان نظام پزشکی رژیم گفت: «جامعه مامایی با وجود تمام شایستگی‌ها جزو گروه‌هایی است که بیشترین میزان عدم اشتغال را داشته و مطالبات فراوانی دارند.» (سایت وزارت بهداشت ایران سلامت نیوز - ۱۳ اردیبهشت ۱۳۹۴)

اما حرف اصلی را وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، سیدحسن هاشمی بیان می‌کند: «متأسفانه در حال حاضر در بیمارستان‌های تهران چیزی به عنوان اتاق زایمان باقی نمانده است. یکی از منابع درآمد‌های بسیار بالای بیمارستان‌ها از بخش زایمان است و اگر فضای خود را به تخت‌های سزارین اختصاص دهند، درآمد بالایی خواهند داشت بنابراین اتاق‌های زایمان را به اتاق‌های سزارین تبدیل می‌کنند.» (سایت وزارت بهداشت ایران سلامت نیوز - ۱۳ اردیبهشت ۱۳۹۴)

«هزینه زایمان طبیعی در بیمارستان‌های دولتی برای فرد غیربیمه از ۲۵ هزار تومان به بالا و هزینه زایمان به شیوه سزارین ۹۰ تا ۱۲۰ هزار تومان است. در بیمارستان‌های خصوصی تفاوت هزینه‌ها چشمگیرتر است. به گونه‌ای که هزینه زایمان سزارین در تعدادی از بیمارستان‌های خصوصی تهران به بیش از یک میلیون تومان نیز می‌رسد که شامل هزینه بیمارستان، دستمزد جراح و کمک جراح و مبلغی است که بیمارستان برای حق جراحی دریافت می‌کند.» (سایت حکومتی میگنا - ۱۴ اردیبهشت ۱۳۹۱)

به این ترتیب به روشنی می‌توان دریافت که علاوه بر نارسایی‌های سیستماتیک ناشی از بی‌کفایتی دولت که امکانات مناسب برای زایمان طبیعی را فراهم نمی‌کند و توان استخدام تعداد کافی کادرهای تحصیلکرده ماما برای رسیدگی به مادران در حال وضع حمل را ندارد، دلیل اصلی این است که بیمارستان‌های دولتی و خصوصی برای چپاول هرچه بیشتر به طور سیستماتیک به جای امکانات زایمان طبیعی، امکانات سزارین را فراهم می‌کنند. امری که از سوی رژیم حاکم مورد تأیید قرار گرفته و یا حداقل با آن برخوردی نمی‌شود. نگاهی به فاکت زیر حقیقت را به خوبی روشن می‌سازد:

در بیمارستانی در شهرستان سلماس از توابع استان آذربایجان غربی، یک زن باردار که به تشخیص دکتر باید با عمل جراحی فرزند خود را به دنیا می‌آورد به خاطر نداشتن هزینه‌های سزارین مجبور به زایمان طبیعی شده و جان خود را از دست داد.

(سایت وزارت بهداشت ایران سلامت نیوز - ۱۱ شهریور ۱۳۹۴)

از انتشارات کمیسیون زنان شورای ملی مقاومت ایران - ۱۳۹۴

**حق طبع و انتشار محفوظ و متعلق به کمیسیون زنان شورای ملی مقاومت ایران می‌باشد.**

چاپ و انتشار این گزارش و یا بخش‌هایی از آن با اجازه قبلی و یا ذکر منبع مجاز است.